

**Likumprojekta „Grozījumi likumā „Par sociālo drošību””
sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)**

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība		
1.	Pamatojums	<p>Likumprojekts „Grozījumi likumā „Par sociālo drošību”” (turpmāk – likumprojekts) izstrādāts atbilstoši:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Deklarācijas par Laimdotas Straujumas vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību II sadaļas 84.punktam – „Ar nodokļu un sociālā atbalsta instrumentiem nodrošināsim iedzīvotājiem ar zemiem ienākumiem straujāku ienākumu pieaugumu nekā vidēji visā sabiedrībā.”. 2. Latvijas nabadzības samazināšanas mērķim <i>Nacionālajā attīstības plānā 2014.-2020.gadam</i> (apstiprināts Saeimā 2012.gada 20.decembrī): <ol style="list-style-type: none"> 2.1. rīcības virziena „Cienīgs darbs” mērķim 1 – veikt pasākumus nodarbināto labklājības līmeņa paaugstināšanai, samazinot nabadzības riskam pakļauto nodarbināto īpatsvaru vecuma grupā no 18 līdz 64 gadiem no 9,5% 2010.gadā līdz 5% 2020.gadā [236]; 2.2. rīcības virziena "Stabili pamati tautas ataudzei" mērķim 3 – ar kompleksas ģimeņu atbalsta sistēmas palīdzību, kas veicina darba un ģimenes dzīves savienošānu, mazināt bērnu nabadzības risku no 25% 2010.gadā uz 20% 2020.gadā [263]. 3. Ministru kabineta 2014.gada 30.oktobra rīkojuma Nr.619 „Par koncepciju „Par minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu”” (prot. Nr.57 44.§) (turpmāk – rīkojums Nr.619) 1.punktam, ar ko atbalstīts koncepcijā „Par minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu” (turpmāk – Koncepcija) ietvertais risinājuma 2. variants. – „Minimālā ienākuma līmeni noteikt 40% apmērā no rīcībā esošo ienākumu mediānas pārrēķinātas uz ekvivalento patērētāju, piemērojot ekvivalences skalu (1; 0.7; 0.7).”. 4. Rīkojuma Nr.619 4.1.apakšpunktā Labklājības ministrijai dotajam uzdevumam sagatavot un līdz 2015. gada 1. jūlijam iesniegt Ministru kabinetā normatīvā akta projektu par minimālā ienākuma līmeņa noteikšanu. 5. Eiropas Savienības (ES) stratēģijā “Eiropa 2020” vienam no noteiktajiem prioritārajiem mērķiem: nabadzības un sociālās atstumtības samazināšana. 6. Eiropas Padomes ieteikumam Latvijai (2015): „Veikt konkrētus pasākumus, lai reformētu sociālo palīdzību, nodrošinot pabalstu piemērotību, un veikt pasākumus nodarbināmības palielināšanai. Samazināt lielo nodokļu īpatsvaru cilvēkiem ar

		zemiem ienākumiem, novirzot nodokļu slogu uz avotiem, kam ir mazāka negatīvā ietekme uz izaugsmi.”.
2.	Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Latvijā jau vairāk nekā 10 gadus saglabājas relatīvi augsts nabadzības risks, jo iedzīvotāju minimālie ienākumi gan no algota darba, gan sociālās aizsardzības sistēmas nav pietiekami, lai mazinātu nabadzību valstī. Atbilstoši Eiropas Savienības (ES) nabadzības mērīšanas metodoloģijai¹ Latvijā 2013.gadā nabadzības riskam bija pakļauti 21,2% Latvijas iedzīvotāju (ES-28² – 16,6%). 2013.gadā nabadzības riskam visvairāk pakļauti bija bērni (24,3%), īpaši viena vecāka (41,1%) un daudz bērnu ģimenēs (27,7%), kā arī pirmspensijas un pensijas vecuma cilvēki (25,7% vecuma grupai 60+), īpaši pensionāri, kuri dzīvo vieni (51,1%). Jāuzsver, ka krīzes periodā, kad ienākumu atbalsts tika novirzīts lielāks, nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju īpatsvars samazinājās, tomēr līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos, situācija sāk tuvināties pirmskrīzes periodam, kad valstī līdz ar augstiem ekonomikas attīstības tempiem bija arī augsts nabadzības riska indekss. Arī ienākumu nevienlīdzība Latvijā ir viena no augstākajām ES dalībvalstu vidū – S80/S20 ienākumu kvintiļu attiecības indekss 2013.gadā veidoja 6,5, t.i., turīgāko iedzīvotāju ienākumi bija 6,5 reizes augstāki par nabadzīgāko iedzīvotāju ienākumiem (ES-28 – 5). Dziļi materiāli nenodrošināti Latvijā 2013.gadā bija 24% iedzīvotāji (ES-28 – 9,6%).</p> <p>Patlaban, plānojot un veidojot rīcībpolitikas, kas mērķētas uz indivīda minimālajiem ienākumiem, tiek izmantoti dažādi atskaites punkti, pret kuriem minimālo ienākumu apmēri tiek noteikti, jo Latvijā nepastāv vienots, metodoloģiski pamatots un esošajai sociālekonomiskajai situācijai atbilstošs minimālā ienākuma līmenis.</p> <p>2015.gadā Latvijā tiek aprēķināti un noteikti četri minimālā ienākuma līmeņi/nabadzības riska sliekšņi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) garantētā minimālā ienākuma līmenis (GMI līmenis); 2) trūcīgas personas statusam atbilstošs ienākumu līmenis (trūcīga persona); 3) maznodrošinātas personas statusam atbilstošs ienākumu līmenis (maznodrošināta persona); 4) ES līmenī noteiktais nabadzības riska sliekšnis (nabadzības riska sliekšnis). <p>Nacionālā līmenī normatīvajos aktos noteiktie minimālie ienākumu līmeņi (trūcīgas un maznodrošinātas personas un GMI līmenis) ir noteikti, nevis pamatojoties uz konkrētu aprēķina metodoloģiju, bet ņemot vērā valsts un</p>

¹ Nabadzības riska sliekšnis ir izteikts kā 60% no mājāsaimniecību rīcībā esošo ienākumu mediānas pārrēķinātas uz ekvivalento patērētāju skaitu mājāsaimniecībā.

² Eiropas Savienības 28 dalībvalstis. Turpmāk tekstā lietotais saīsinājums, atsaucoties uz ES salīdzināmajiem statistikas datiem, ES-28.

	<p>pašvaldību finansiālās iespējas konkrētajā brīdī. 2015.gadā GMI līmenis personai ir 49,80 eiro mēnesī (zemāks GMI līmenis bija līdz 2008.gadam).</p> <p>2015.gadā trūcīgas personas statusam atbilstošs ienākumu līmenis ir 128,06 eiro mēnesī (nemainīgs kopš 2011.gada).</p> <p>Maznodrošinātas personas statusam atbilstošie ienākumu līmeņi ir diferencēti saskaņā ar pašvaldību saistošajiem noteikumiem, taču tie nedrīkst būt zemāki par trūcīgas personas statusam atbilstošu ienākumu līmeni, t.i., 128,06 eiro mēnesī. Atbilstoši Valsts kontroles 2014.gada revīzijas Nr.2.4.1-4/2014 «Pašvaldību sniegtās sociālās palīdzības tiesiskums un efektivitāte» secinājumiem, 2014.gadā 37 pašvaldības (31%) nav ieviesušas maznodrošinātās personas statusu un 82 jeb 69% to ir noteikušas no 142 līdz 356 eiro mēnesī. Tādējādi ģimenēm ar līdzvērtīgu ienākumu un materiālā stāvokļa līmeni nav vienlīdzīgu tiesību saņemt normatīvajos aktos paredzētos tiesiskos labumus, piemēram, elektroenerģijas pabalstu.</p> <p>Bez konkrētas minimālo ienākumu līmeņu metodoloģijas aprēķina nepastāv skaidra arī šo minimālo ienākumu līmeņu pārskatīšanas un indeksācijas kārtība. Tomēr tie dod iespēju personām kvalificēties dažādu pakalpojumu un pabalstu saņemšanai, piemēram, pabalsta GMI līmeņa nodrošināšanai, atvieglojumiem trūcīgām personām dažādu pakalpojumu pieejamībai. Nabadzības riska sliekšnis nav normatīvajos aktos definēts, taču tas tiek aprēķināts, pamatojoties uz noteiktu metodoloģiju, un to pārsvarā izmanto statistiskiem nolūkiem, nevis palīdzības un atbalsta sniegšanai iedzīvotājiem.</p> <p>Būtiskākās problēmas, pastāvot dažādajiem minimālo ienākumu līmeņiem/nabadzības riska sliekšņiem:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nav iespējams izstrādāt mērķtiecīgu un izmērāmu politiku, jo resursi netiek koncentrēti mērķa sasniegšanai; – atšķirīgas interpretācijas iespējas. Pastāvot dažādiem minimālo ienākumu līmeņiem ar atšķirīgu to izmantošanas nolūku, nabadzības problēmas atspoguļošanai tiek izmantoti dažādi rādītāji. Tādējādi katra ieinteresētā puse (piemēram, plašsaziņas līdzekļi, iedzīvotāji, valsts un pašvaldību institūcijas, NVO) izmanto to rādītāju, ko tā uzskata par piemērotu konkrētam gadījumam, atbilstošu esošajai sociālekonomiskajai situācijai, kā arī izpratnei par noteiktā rādītāja aprēķināšanas metodi un noteikšanas vai piemērošanas mērķi; – minimālo ienākumu līmeņu noteikšanas metodoloģijas trūkuma dēļ nevar sniegt argumentus par to pamatotību un adekvātumu. <p>Sociālās drošības sistēmas ietvaros ne valsts, ne</p>
--	--

	<p>pašvaldību sociālie transferti nav pietiekami mērķēti, lai trūcīgajiem iedzīvotājiem novērstu nabadzības risku un mazinātu nabadzības dziļumu. Pēc valsts un pašvaldību sociālo transfertu³ saņemšanas 96,9 procentos gadījumu nabadzīgākie iedzīvotāji (1. kvintile ar vidējiem ienākumiem 124,94 <i>eiro</i> uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī) aizvien atrodas uz nabadzības riska robežas. Tas liecina, ka sociālo transfertu apmēri ir nepietiekami, lai mazinātu iedzīvotāju nabadzību.</p> <p>Saskaņā ar Eurostat datiem, Latvijā to izdevumu, kas mērķēti tieši nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju sociālās atstumtības mazināšanai, apmērs uz vienu iedzīvotāju ir viens no zemākajiem ES - 2012.gadā tas bija 32,08 pēc pirktspējas paritātes standarta⁴, kas ir tikai 29,3% no ES-28 vidējā rādītāja.</p> <p>Arī kopējais izdevumu īpatsvars sociālajai aizsardzībai no IKP salīdzinājumā ar citām ES valstīm Latvijā ir viens no zemākajiem - 14 % 2012.gadā, vidēji ES-28 – 29,5 %, Lietuvā – 16,5 % un Igaunijā – 15,4 %. Tas tiek uzsvērts arī Eiropas Semestra ietvaros Latvijai sniegtajos ieteikumos.</p> <p>Šeit ir būtiski uzsvērt, ka sociālā drošība nav vienīgā sistēma, kas nodrošina cilvēkiem noteikta veida atbalstu. Vienlīdz svarīgi ir turpināt pilnveidot tās rīcībpolitikas, kas vērstas uz to, lai iedzīvotāji gūtu pietiekamus ienākumus darba tirgū, pēc iespējas mazinot cilvēku ilgstošu atrašanos ārpus darba tirgus.</p> <p>Minētais sasaucas ar to, ka Latvijā viens no nabadzības riska cēloņiem ir jau vairākus gadus pastāvošā augstā ienākumu nevienlīdzība. Darbaspēka nodokļu slogs zemu atalgotajiem strādājošajiem ir pārlietu augsts⁵. Iedzīvotāju ienākuma nodokļa (turpmāk – IIN) neapliekamā minimuma apmērs tiek noteikts, izvērtējot tā palielināšanas ietekmi uz dažādām mājsaimniecību grupām, un potenciālās valsts budžeta fiskālās iespējas. Tādējādi tas nav vērtēts pret minimālā ienākuma līmeni, un ir pārāk zems, kā rezultātā strādājošie ar zemu atalgojumu ir pakļauti nabadzības riskam.</p> <p>Minimālā ienākuma līmeņa noteikšana ir svarīga un nepieciešama, jo:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nemainīgi augstie ienākumu nevienlīdzības rādītāji un nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju
--	--

³ Sociālie transferti: pensijas un pabalsti (valsts, pašvaldību izmaksātie), uzturlīdzekļi bērniem, stipendijas, sociālās apdrošināšanas pabalsti un kompensācijas, tai skaitā arī citu valstu. Centrālās statistikas pārvaldes mājas lapa (<http://www.csb.gov.lv/statistikas-temas/termini/socialie-transferti-36002.html>).

⁴ Pirktspējas paritātes standarts (PPS) ir mākslīga valūtas vienība kopīgām atsaucēm. Eiropas Savienībā to izmanto ekonomikas summāro rādītāju apjoma izteikšanai, lai varētu veikt starpvalstu salīdzinājumus, likvidējot valstu cenu līmeņa atšķirības. Summāro rādītāju apjomu PPS vienībās iegūst, dalot to sākotnējo vērtību, kas ir nacionālās valūtas vienībās, ar attiecīgo pirktspējas paritāti (PPP).

⁵ 2012. gadā zemo algu grupā strādājošajam (kas saņem 67 % no vidējās algas, bez apgādībā esošām personām) Latvijā nodokļu plaša 43,6 % bija viena no augstākajām Eiropas Savienībā.

		<p>īpatsvars ne tikai negatīvi ietekmē iedzīvotāju dzīves kvalitāti (nespēja apmierināt pamatvajadzības, apgrūtināta vai ierobežota pieeja pakalpojumiem u.c.), bet rada arī nevēlamu ietekmi uz tautsaimniecības attīstību (saražotā IKP apjoms samazinās, jo netiek pilnā mērā izmantots darbaspējas vecuma cilvēku potenciāls), demogrāfisko attīstību (iedzīvotāju emigrācija, zema dzimstība), indivīdu drošību (noziedzība) un veselību;</p> <ul style="list-style-type: none"> – grūtības izpildīt Latvijas valdības politiskās apņemšanās samazināt nabadzību, tādējādi vēl vairāk pazeminot uzticības līmeni Saeimai, valdībai un valsts pārvaldei; – netiek pildīti Eiropas Padomes ieteikumi nabadzības mazināšanas jomā; – citu starptautisko institūciju (piemēram, Starptautiskais Valūtas fonds, Globālās konkurētspējas indekss, dažādas starptautiska līmeņa domnīcas u.c.) un pētnieku kritiskais vērtējums par valsts sociālekonomisko situāciju un tā ietekmi uz konkurētspēju, tā rezultātā zaudējot investīciju piesaistes un eksporta iespējas. <p>Likumprojekta mērķis - noteikt metodoloģiski pamatotu un sociālekonomiskajai situācijai atbilstošu minimālā ienākuma līmeni, kas kalpotu par atskaites punktu sociālās drošības sistēmas jomu (valsts sociālie pabalsti, sociālā apdrošināšana, sociālā palīdzība) ietvaros noteikto atbalsta pasākumu pilnveidošanai, kā arī ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamā minimuma noteikšanai minimālā ienākuma līmeņa apmērā.</p> <p>Likumprojektā paredzēts, ka minimālā ienākuma līmenis ir valsts noteiktais minimālo ienākumu apmērs, paredzot, ka indivīda vai mājsaimniecības ienākumi nedrīkst būt par to zemāki.</p> <p>Izvērtējot pastāvošās prakses atbalsta sniegšanā iedzīvotājiem un saskaņā ar Konceptijā apstiprināto risinājumu likumprojektā paredzēts minimālā ienākuma līmeni noteikt 40% apmērā no rīcībā esošo ienākumu mediānas, pārrēķinātas uz ekvivalento patērētāju, piemērojot ekvivalences skalu (1; 0.7; 0.7).”. Minētais procentuālais līmenis ir izvēlēts, lai maksimāli novērstu riskus, kas saistīti ar demotivāciju strādāt un izvairīšanos no nodokļu nemaksāšanas, tajā pašā laikā nodrošinot minimālu aizsardzību dažādās sociālā riska situācijās nonākušajiem iedzīvotājiem. Šāda ekvivalences skala – 1 pirmajam pieaugušajam mājsaimniecībā un 0.7 jeb 70% no pirmās (vai vienīgās) personas – tika izvēlēta, lai minimālā ienākuma līmenis būtu lielāks tieši bērniem, kā arī vienas personas mājsaimniecībām, ņemot vērā šo</p>
--	--	--

		<p>grupu augstos nabadzības riskus salīdzinājumā ar citām iedzīvotāju grupām.</p> <p>Likumprojektā noteikts, ka minimālā ienākuma līmeņa aprēķināšanu ik gadu veiks Centrālā statistikas pārvalde. Minimālā ienākuma līmeņa piemērošana atsevišķu sociālo tiesību īstenošanā tiks noteikta nozaru speciālajos likumos, bet šī līmeņa aprēķināšanas, publicēšanas un piemērošanas noteikumus noteiks Ministru kabinets.</p> <p>Vienlaicīgi jāmin, ka gadījumā, ja minimālā ienākuma līmenis samazināsies, kas var notikt, ja samazināsies iedzīvotāju rīcībā esošie ienākumi, kā tas bija novērojams krīzes periodā, tad konkrētajos nozaru speciālajos likumos tiks noteikta atruna attiecībā uz noteiktajām sociālajām tiesībām un to piemērošanu šādā gadījumā.</p> <p>Saskaņā ar rīkojuma Nr. 619 4.1. un 4.2. apakšpunktu Labklājības ministrijai līdz 2016.gada 1.aprīlim Ministru kabinetā jāiesniedz Plāna minimālā ienākuma līmeņa ieviešanai projekts (turpmāk – Plāns), savukārt līdz 2016.gada 1.oktobrim – jāiesniedz Ministru kabinetā normatīvo aktu projekti saskaņā ar minēto Plānu. Minētajā Plānā tiks noteikti termiņi un detalizēti finanšu aprēķini likumprojektā noteiktā minimālā ienākuma līmeņa pakāpeniskai ieviešanai līdz 2020.gadam noteiktajās sociālās drošības sistēmas jomās, tāpēc likumprojektā iekļauti pārejas noteikumi, kas paredz, ka minimālā ienākuma līmenis tiks ieviests pakāpeniski līdz 2020.gada 1.janvārim. Minimālā ienākuma līmeņa ieviešana ir plānota pakāpeniski, jo tā prasīs būtiskus valsts un pašvaldību finanšu izdevumus un/ vai finanšu resursu pārstrukturēšanu, lai padarītu atbalstu mērķētāku, kā arī radīs vienreizēju administratīvo slogu.</p>
3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	<p>2015.gada janvārī Labklājības ministrijā tika izveidota darba grupa⁶, kura līdz 2015.gada 15.novembrim veiks:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sociālās palīdzības, valsts sociālo pabalstu, minimālās pensijas un bezdarbnieka pabalsta esošās situācijas regulējuma analīzi, izvērtējot to efektivitāti un lietderību nabadzības un ienākumu nevienlīdzības kontekstā; – izvērtēs izlietotos finanšu līdzekļus iepriekšminētajiem atbalsta veidiem; – noteiks sociālās palīdzības, valsts sociālo pabalstu, minimālās pensijas un bezdarbnieka pabalsta sasaisti ar minimālā ienākuma līmeni; identificēs normatīvos aktus un tajos nepieciešamos grozījumus minimālā ienākuma līmeņa ieviešanai;

⁶ Apstiprināta ar Labklājības ministrijas 30.12.2014. rīkojumu Nr. 116 „Par Plāna minimālā ienākuma līmeņa ieviešanai izstrādes darba grupas izveidi”. Pieejams Labklājības ministrijas mājas lapas vietnē http://www.lm.gov.lv/upload/sociala_ieklausana/lmr_ik_mil_plans_cl.pdf

		<ul style="list-style-type: none"> – aprēķinās pasākumu izpildei nepieciešamo finansējumu, izdalot pēc finanšu avota (valsts budžets, speciālais budžets, pašvaldības budžets); – sagatavos Plānu minimālā ienākuma līmeņa ieviešanai, kas Ministru kabinetā ir jāiesniedz līdz 2016. gada 1. aprīlim. <p>Pirmā darba grupas sēde notika 2015.gada 19.janvārī, kuras laikā vienojās par veicamajiem uzdevumiem un termiņiem to īstenošanai. Darbu pie visu sociālās drošības sistēmas jomu izvērtējuma saistībā ar minimālā ienākuma līmeni veic darba grupas četras izveidotas apakšgrupas:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) apakšgrupa par sociālo palīdzību; 2) apakšgrupa par valsts sociālajiem pabalstiem; 3) apakšgrupa par minimālo pensiju; 4) apakšgrupa par bezdarbnieka pabalstu un bezdarbnieku aktivizēšanas pasākumiem. <p>Visu apakšgrupu sastāvā ir iekļauti nozaru ministriju pārstāvji (Labklājības, Finanšu un Ekonomikas ministriju speciālisti), pašvaldības (Latvijas Pašvaldību savienība un Latvijas lielo pilsētu asociācija), sociālie partneri (Latvijas Darba devēju konfederācija un Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība), Pārresoru koordinācijas centrs, Nodarbinātības valsts aģentūra. Diskusijas ar nevalstiskajām organizācijām, kuras pārstāv noteiktu iedzīvotāju grupu intereses, norisinās esošo komiteju vai padomju ietvaros, piemēram, Senioru lietu padome, Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komiteja u.c. Savukārt Centrālā statistikas pārvalde 09.03.2015. vēstulē Nr. 0704_10/333 ir apliecinājusi, ka ir gatava aprēķināt un publicēt statistisko informāciju par minimālā ienākuma līmeni atbilstoši Konceptijā piedāvātajam.</p> <p>Attiecībā uz IIN neapliekamo minimumu, saskaņā ar 2014.gada 10.novembra Ministru kabineta sēdes protokola Nr.61 29.§ 4.punktu, Finanšu ministrijai uzdots līdz 2015.gada 30.aprīlim iesniegt izskatīšanai Ministru kabinetā ziņojumu ar priekšlikumiem diferencētā neapliekamā minimuma ieviešanai ar 2016.gadu, kompleksi izvērtējot iedzīvotāju ienākuma nodokļa atvieglojumus un darbaspēka nodokļu sloga mazināšanu. Tādējādi, izstrādājot Plānu, minētā informācija tiks ņemta vērā.</p>
4.	Cita informācija	Nav.

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu		
1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	<p>Likumprojekts attieksies apmēram uz 8,1% iedzīvotājiem, kuru ienākumi 2013.gadā bija zem 40% (139 eiro) no ekvivalento rīcībā esošo ienākumu mediānas.</p> <p>Likumprojekts ietekmēs vai varētu ietekmēt šādas</p>

		<p>sabiedrības mērķgrupas:</p> <p>- Iedzīvotāji ar viszemākajiem ienākumiem: 2013.gadā 2,9% no iedzīvotāju kopskaita jeb 64 408 personas saņēma GMI pabalstu (2015.gada marta mēnesī – 1,05% jeb 20 801); 2013.gadā 6,1% iedzīvotāju jeb 134 397 personām bija noteikta atbilstība trūcīgā statusam (2015.gada marta mēnesī – 3,21% jeb 63 782);</p> <p>- Pensionāri ar minimāliem pensiju apmēriem: 2014.gadā vidēji mēnesī vecuma pensijas ar piešķirto pensijas apmēru ar piemaksu līdz 142,29 eiro saņēma 28 430 cilvēki (6,0% no vecuma pensijas saņēmējiem).</p> <p>- Strādājošie ar zemu atalgojumu: 2013.gadā IIN neapliekamā minimuma saņēmēju skaits bija 752 294 fiziskas personas.</p> <p>- Ģimenes ar bērniem: 2014.gadā Latvijā bija 46 441 trūcīgas ģimenes (ienākumi katrai personai ģimenē līdz 128,06 eiro mēnesī), tomēr GMI pabalstu (GMI līmenis 2014.gadā – 49,80 eiro mēnesī vienai personai) saņēma tikai puse no par trūcīgām atzītām ģimenēm – 23 764.</p> <p>- Bezdarbnieki: 2014.gadā bezdarbnieku pabalstu vidēji mēnesī ar izmaksājamo pabalsta vidējo apmēru līdz 142,29 eiro saņēma 16 757 personas jeb 46,8% no bezdarbnieku pabalsta saņēmējiem.</p> <p>Attiecībā uz mērķa grupām ir jāuzsver, ka atbalsts tiks novirzīts, vērtējot mājsaimniecības situāciju kopumā, nevis katru individu atsevišķi (izņemot, ja cilvēks dzīvo viens, nesaņemot atbalstu no citiem ģimenes locekļiem). Tāpat ir jāakcentē, ka atbalsts tiks novirzīts tieši tām iedzīvotāju grupām, kurām nabadzības risks ir visaugstākais – pensijas vecuma cilvēkiem, īpaši tiem, kuri dzīvo vieni, kā arī ģimenēm ar bērniem, īpaši daudz bērnu un nepilnajām.</p>
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Šajā stadijā likumprojekts nemainīs sabiedrības grupu un institūciju tiesības un pienākumus, kā arī veicamās darbības, kamēr minimālā ienākuma līmenis netiks piesaistīts konkrētai rīcībpolitikai, to piemērojot attiecīgo jomu regulējošajos likumos un Ministru kabineta noteikumos.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Šajā stadijā likumprojekts neradīs ietekmi uz administratīvajām struktūrām un sistēmām, tāpēc administratīvo izmaksu monetārais novērtējums nav veikts. Pēc tam, kad minimālā ienākuma līmenis tiks apstiprināts un tiks izstrādāti grozījumi normatīvajos aktos par minimālā ienākuma līmeņa piemērošanu noteiktās jomās, tam būs gan tieša finanšu ietekme uz nepieciešamo publiskā finansējuma apjomu, gan paredzams vienreizējs administratīvais slogs. Minētā

		informācija tiks attiecīgi sniegta normatīvo aktu projektu sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumos (anotācijās), kuri Ministru kabinetā jāiesniedz līdz 2016.gada 1.oktobrim saskaņā ar rīkojuma Nr. 619 4.2. apakšpunktu.
4.	Cita informācija	Nav.

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem					
Rādītāji	2015		Turpmākie trīs gadi (eiro)		
	saskaņā ar valsts budžetu kārtējam gadam	izmaiņas kārtējā gadā salīdzinot ar valsts budžetu kārtējam gadam	2016	2017	2018
			izmaiņas salīdzinot ar kārtējo gadu	izmaiņas salīdzinot ar kārtējo gadu	izmaiņas salīdzinot ar kārtējo gadu
1	2	3	4	5	6
1. Budžeta ieņēmumi:					
1.1. valsts pamatbudžets, tai skaitā ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi					
1.2. valsts speciālais budžets					
1.3. pašvaldību budžets					
2. Budžeta izdevumi:					
2.1. valsts pamatbudžets					
2.2. valsts speciālais budžets					
2.3. pašvaldību budžets					
3. Finansiālā ietekme:					
3.1. valsts pamatbudžets					
3.2. speciālais budžets					
3.3. pašvaldību budžets					
4. Finanšu līdzekļi papildu izdevumu finansēšanai (kompensējošu izdevumu samazinājumu norāda ar "+" zīmi)	X				
5. Precizēta finansiālā ietekme:	X				
5.1. valsts pamatbudžets					
5.2. speciālais budžets					
5.3. pašvaldību budžets					
6. Detalizēts ieņēmumu un izdevumu aprēķins (ja nepieciešams, detalizētu ieņēmumu un izdevumu aprēķinu var pievienot anotācijas pielikumā):					
6.1. Detalizēts ieņēmumu aprēķins					
6.2. Detalizēts izdevumu aprēķins					
7. Cita informācija	Minimālā ienākuma līmeņa noteikšana šajā posmā papildu izdevumus valsts un pašvaldību budžetiem nerada, kamēr nav piesaistīta noteiktai sistēmai un konkrētam tās elementam. Detalizēts finanšu ietekmes izvērtējums uz valsts un pašvaldību budžetiem tiks veikts, izstrādājot Plānu, kur finansiālā ietekme				

	tiks aprēķināta, ņemot vērā visas izmaiņas noteiktajās jomās. Saskaņā ar rīkojuma Nr. 619 4.1. un 4.2. apakšpunktu Labklājības ministrijai līdz 2016.gada 1.aprīlim Ministru kabinetā jāiesniedz Plāns, savukārt līdz 2016.gada 1.oktobrim – jāiesniedz Ministru kabinetā normatīvo aktu projekti saskaņā ar minēto Plānu.
--	--

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu		
1.	Nepieciešamie saistītie tiesību aktu projekti	Nepieciešamie tiesību aktu projekti tiks Plānā, kurš tiks iesniegts Ministru kabinetā līdz 2016.gada 1.aprīlim. Līdz 2016.gada 1.oktobrim Labklājības ministrija plāno Ministru kabinetā iesniegt normatīvo aktu projektu paketi saskaņā ar Plānu – grozījumu projektus šādos likumos: <ul style="list-style-type: none"> • likumā „Par valsts pensijām”; • Valsts sociālo pabalstu likumā; • Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā; • Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumā. Finanšu ministrijai minētajā termiņā būs jāizstrādā grozījumi likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”.
2.	Atbildīgā institūcija	Labklājības ministrija, Finanšu ministrija.
3.	Cita informācija	Nav.

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām
Likumprojekts šo jomu neskar.

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes		
1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Lai nodrošinātu sabiedrības līdzdalību un komunikāciju, likumprojekts 2015.gada 20.maijā tika ievietots Labklājības ministrijas mājas lapā, vienlaicīgi nosūtot elektroniskā pasta vēstuli 70 nevalstiskajām organizācijām, kuras noslēgušas sadarbības līgumu ar Labklājības ministriju. Priekšlikumus projekta pilnveidošanai bija aicināts iesniegt līdz 2015.gada 3.jūnijam.
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Līdz 2015.gada 3.jūnijam viedokli par projektu sniedza Ventspils pilsētas Sociālais dienests.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Ventspils pilsētas Sociālais dienests konceptuāli atbalstīja likumprojekta grozījumus, vienlaicīgi vēršot uzmanību, ka pēc minimālā ienākuma līmeņa ieviešanas var būtiski palielināties pašvaldību izdevumi sociālajiem pabalstiem, ja tiek saglabāta esošā sociālās palīdzības finansēšanas kārtība, kā arī aicināja izmantot saprotamāku terminoloģiju.
4.	Cita informācija	Nav.

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām		
1.	Projekta izpildē iesaistītās	Labklājības ministrija, Finanšu ministrija, Centrālā

	institūcijas	statistikas pārvalde.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Jaunu institūciju izveide nav nepieciešama.
3.	Cita informācija	Nav.

Labklājības ministrs

U.Augulis

09.06.2015. 08:30
2876
E.Kūla, 67021692
evija.kula@lm.gov.lv